

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia ja valmisteverotuslakia.

Arvonlisäverolakiin ja valmisteverotuslakiin tehtäisiin arvonlisävero- ja valmisteverotusdirektiivin muuttamisesta unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta annetun neuvoston direktiivin edellyttämät muutokset.

Tavaroiden ja palvelujen myynnit muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimille vapautettaisiin tiettyin edellytyksin arvonlisäverosta, jos jäsenvaltion puolustusvoimien asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien Euroopan unionin toimien toteuttamiseksi oman jäsenvaltionsa ulkopuolella.

Valmisteverotuslakiin lisättäisiin säännös, jonka nojalla valmisteverosta olisi vapautettava sellaiset valmisteveron alaiset tuotteet jotka luovutetaan Suomessa olevien toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimien käyttöön, kun nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 EU:n yhteinen puolustuspolitiikka	4
1.3 Valmistelu	5
2 Nykytila	5
2.1 EU:n lainsäädäntö ennen direktiivimuutoksia.....	5
2.1.1 Arvonlisäverodirektiivi	5
2.1.2 Valmisteverotusdirektiivi	7
2.2 Kansallinen lainsäädäntö.....	7
2.2.1 Arvonlisäverolaki.....	7
2.2.2 Valmisteverotuslaki	8
3 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	8
4 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	9
4.1 Yleistä	9
4.2 Arvonlisäverolaki	10
4.3 Valmisteverotuslaki	10
5 Ehdotuksen vaikutukset	10
5.1 Taloudelliset vaikutukset	10
5.2 Hallinnolliset vaikutukset.....	11
6 Lausuntopalaute	11
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	12
7.1 Arvonlisäverolaki	12
7.2 Valmisteverotuslaki	18
8 Lakia alemman asteinen sääntely	18
9 Voimaantulo	19
LAKIEHDOTUKSET	20
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	20
2. Laki valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta	23
LIITTEET	25
RINNAKKAISTEKSTIT	25
1. Laki arvonlisäverolain muuttamisesta.....	25
2. Laki valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta	30
ASETUSLUONNOS	32
Valtioneuvoston asetus arvonlisäverosta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta.....	32

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 16 päivänä joulukuuta 2019 neuvoston direktiivin (EU) 2019/2235 yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY ja valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä annetun direktiivin 2008/118/EY muuttamisesta unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta, jäljempänä *muutosdirektiivi*. Jäsenvaltioiden on sovellettava uusia säännöksiä vuoden 2022 heinäkuun alusta.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32019L2235&qid=1634031647461>

Hyväksytyllä direktiivillä muutetaan yhteisössä sovellettavaa arvonlisäverojärjestelmää koskevia säännöksiä, jotka sisältyvät yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28 päivänä marraskuuta 2006 annettuun neuvoston direktiiviin 2006/112/EY, jäljempänä *arvonlisäverodirektiivi*, sekä unionissa sovellettavaa valmisteverojärjestelmää koskevia säännöksiä, jotka sisältyvät valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16 päivänä joulukuuta 2008 annettuun neuvoston direktiiviin 2008/118/EY, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0118&from=FI>

Neuvosto antoi 19.12.2019 valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä direktiivin (EU) 2020/262 (uudelleenlaadittu), jolla korvataan neuvoston direktiivi 2008/118/EY. Direktiivi tuli voimaan keväällä 2020 ja sitä sovelletaan 13.2.2023 alkaen. EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskeva verovapaussäännös on sisällytetty myös uuteen valmisteverotusdirektiiviin.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32020L0262&qid=1636020599552>

Muutosdirektiivi perustuu Euroopan komission 24 päivänä huhtikuuta 2019 antamaan ehdotukseen (COM(2019) 192) ja sen taustalla olevaan komission 7 päivänä huhtikuuta 2016 antamaan tiedonantoon arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2016) 148), jossa tarkasteltiin keinoja nykyaikaistaa arvonlisäverojärjestelmää.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52019PC0192&qid=1634031753489>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0148&qid=1634031859862>

Muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa EU:n ja Pohjois-Atlantin liiton (Nato) puitteissa toteutettavien puolustustoimien arvonlisä- ja valmisteverokohtelua niin pitkälle kuin mahdollista. Direktiivimuutokset edellyttävät Suomen arvonlisäverolain (1501/1993) ja valmisteverotuslain (182/2010) muuttamista.

Eduskunnalle on annettu valtioneuvoston kirjelmä (U 1/2019 vp) ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi arvonlisävero- ja valmisteverotusdirektiivin muuttamisesta unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta. Valtioneuvosto kannatti EU:n ja Pohjois-Atlantin liiton puitteissa toteutettavien puolustustoimien arvonlisä- ja valmisteverokohtelun yhdenmukaistamista. Suuri valiokunta yhtyi valtiovarainvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan (SuVP 10/2019 vp).

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KokousPoytakirja/Sivut/SuVP_10+2019.aspx

1.2 EU:n yhteinen puolustuspolitiikka

Vuonna 2009 voimaan tulleeseen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta annettuun Lissabonin sopimukseen (2007/C 306/01) sisältyvän yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan, jäljempänä *YTTP*, tarkoituksena on määrittellä asteittain EU:n yhteinen puolustuspolitiikka.

Yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa koskevat määräykset sisältyvät Euroopan unionista tehtyyn sopimuksen (2016/C 202/01), jäljempänä *SEU-sopimus*, V osaston 2 luvun 2 jaksoon. SEU-sopimuksen sisältyy muun muassa keskinäisen avunannon lauseke, ja sopimus mahdollistaa pysyvän rakenteellisen yhteistyön, jäljempänä *PRY*, kautta jäsenvaltioiden yhteistyön lisäämisen sotilasasioissa.

Kesäkuussa 2016 julkaistiin EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia¹, jossa hahmoteltiin EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyön jatkokehittämistä. Eurooppa-neuvosto kehotti joulukuussa 2017 korkeaa edustajaa, komissiota ja jäsenvaltioita esittämään toimia sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi (EUCO 19/1/17 REV 1). Jatkona sotilaallisen liikkuvuuden parantamisesta Euroopan unionissa marraskuussa 2017 annetulle yhteiselle tiedonannolle (JOIN(2017) 41 final) komissio ja korkea edustaja antoivat maaliskuussa 2018 yhteisen tiedonannon sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelmasta (JOIN(2018) 5 final). Siinä tuotiin esiin tarve varmistaa, että puolustustoimia kohdellaan tasapuolisesti sotilaalliseen liikkuvuuteen liittyvän hallinnollisen taakan keventämiseksi ja kannustimien tarjoamiseksi jäsenvaltioiden yhteistyöhön. Suunnitelmassa komissiolle annettiin tehtäväksi arvioida, olisiko EU:n puitteissa ja Naton piirissä toteutettujen puolustustoimien arvonlisäverokohtelua mahdollista yhdenmukaistaa.

Neuvosto antoi EU:n globaalistrategian yhteydessä marraskuussa 2018 turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä koskevat päätelmät (13978/18). Neuvosto suhtautui myönteisesti turvallisuus- ja puolustusyhteistyön alalla saavutettuun edistymiseen ja korosti tärkeyttä pitää yllä dynamiikkaa jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten jatkuvan osallistumisen kautta. Neuvosto pani päätelmissä tyytyväisenä merkille edistymisen PRY:n toteuttamisessa ja toimet liikkuvuuden parantamiseksi.

Komission vuonna 2019 antamalla direktiiviehdotuksella toteutettiin komission sitoumus arvioida, onko EU:n ja Naton puitteissa toteutettujen puolustustoimien arvonlisäverokohtelua mahdollista yhdenmukaistaa. Ehdotus on yhdenmukainen EU:n globaalistrategian, turvallisuus- ja puolustusalan täytäntöönpanosuunnitelman, Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelman ja sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman kanssa.

¹ https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_fi_.pdf, Neuvoston päätelmät EU:n globaalistrategian täytäntöönpanosta turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla (14149/16)

Komissio julkaisee vuosittain edistymisraportin sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman toimeenpanosta. Kolmannessa, syyskuussa 2021 julkaistussa raportissa (JOIN(2021) 26 final) todetaan, että muutosdirektiivin toimeenpanolla saavutetaan arvonlisä- ja valmisteveroja koskevien vapautusten yhdenmukaistamisen tavoite. Raportissa todetaan myös, että edistymisraportin yhteydessä vuonna 2022 voidaan julkaista uusia tavoitteita sisällytettäväksi toimintasuunnitelmaan.

EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyön strateginen ohjausprosessi, strateginen kompassi, käynnistettiin vuonna 2020. Sen tarkoituksena on tarkentaa globaalistrategiassa ja sitä seuranneissa vuoden 2016 neuvoston päätelmissä asetettuja tavoitteita, jotka koskevat kriisinhallintaa, kumppanien tukemista sekä Euroopan ja sen kansalaisten suojelua neljässä asiakokonaisuudessa. Nämä ovat asiakokonaisuudet ovat kriisinhallinta, resilienssi, suorituskykyjen kehittäminen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa. Tavoitteena on tehostaa EU:n sovitun tavoitetason toimeenpanoa ja varmistaa, että viime vuosina käynnistetyillä puolustusaloitteilla on toivottu vaikutus. Strategisessa kompassissa esitetään myös vuoden 2022 edistymisraportin täydentämistä. EU:n ulko- ja puolustusministerit ovat hyväksyneet strategisen kompassin 21.3.2022 ja Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt sen vuoden 2022 maaliskuussa.

1.3 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 11.3.–1.4.2022. Lausuntoa pyydettiin esityksen kannalta keskeisiltä viranomaisilta, elinkeinonelämän etujärjestöiltä ja toimijoilta, yhteensä 10 taholta.

Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella [VM101:00/2021](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnus/VM101:00/2021).

2 Nykytila

2.1 EU:n lainsäädäntö ennen direktiivimuutoksia

2.1.1 Arvonlisäverodirektiivi

EU:ssa sovellettavaa arvonlisäverojärjestelmää koskevassa arvonlisäverodirektiivissä ei säädetä turvallisuus- ja puolustustarkoituksia varten myytyjä hyödykkeitä koskevasta yleisestä vapautuksesta. Direktiivin yleisten sääntöjen ja arvonlisäverotuksen yleisten periaatteiden mukaisesti puolustusvoimille luovutetuista tavaroista tai suoritetuista palveluista taikka puolustusvoimien maahantuomista tavaroista suoritetaan arvonlisäveroa. Arvonlisäverodirektiivissä ei myöskään ole säännöksiä, jotka koskisivat EU:n puolustustoiminnan puitteissa puolustusvoimille tapahtuvien tavaroiden ja palvelujen myyntien arvonlisäverovero-kohtelua. EU:n jäsenvaltioiden puolustusvoimille tapahtuvia myyntejä ei siten nykyisin voida vapauttaa verosta, kun puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Naton puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevia säännöksiä sisältyy nykyisin arvonlisädirektiivin 22, 143 ja 151 artikloihin. Niillä vapautetaan tietyin edellytyksin arvonlisäverosta tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset sekä tavaroiden tuonti, kun hankinnan tai tuonnin suorittaa jonkin Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion puolustusvoimat sen osallistuessa yhteiseen puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella. Vapautukset on säädetty sellaisia tilanteita varten, joissa tulo- ja menoverojen yhteys katkeaa. Luovutuksista ja suorituksista kannettu arvonlisävero muodostaisi silloin puolustusvoimien oman valtion sijasta tuloa joukkojen sijaintivaltiolle.

Arvonlisäverodirektiivin 143 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tavaroiden maahantuonti Pohjois-Atlantin sopimukseen kuuluvien jäsenvaltioiden alueelle tämän sopimuksen muiden sopijavaltioiden puolustusvoimien toimesta näiden puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat yhteiseen puolustustoimintaan.

Arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset, jotka toteutetaan Pohjois-Atlantin sopimukseen kuuluvissa jäsenvaltioissa tämän sopimuksen muiden sopijavaltioiden puolustusvoimille näiden puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat yhteiseen puolustustoimintaan. Artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta toiseen jäsenvaltioon tehtävät tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset, jotka on tarkoitettu muun Pohjois-Atlantin sopimukseen kuuluvan valtion kuin itse määräjäsenvaltion puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat yhteiseen puolustustoimintaan.

Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksen (asia C-225/11, Able UK Ltd) mukaan Natoa koskevaa 151 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että siinä vapautetaan arvonlisäverosta Pohjois-Atlantin sopimuksen sopijavaltiossa toteutettava palvelusuoritus yksinomaan silloin, kun palvelusuoritus toteutetaan toisen valtion yhteiseen puolustustoimintaan osallistuvien puolustusvoimien osalle tai näihin puolustusvoimiin liittyvälle siviilihenkilöstölle ja kun kyseinen palvelusuoritus toteutetaan puolustusvoimien sellaiselle osalle, jotka ovat sijoitettuina asianomaisen jäsenvaltion alueelle tai jotka vierailevat siellä tai näihin liittyvälle siviilihenkilöstölle. Artiklan c alakohta koskee siis tilanteita, joissa Naton sopijavaltion puolustusvoimat ovat oman valtionsa ulkopuolella Natoon kuuluvassa jäsenvaltiossa ja hankkivat tästä valtiosta tavaroita tai palveluja. Artiklan d alakohta koskee tilanteita, joissa Naton sopijavaltion puolustusvoimat ovat oman valtionsa ulkopuolella muussa jäsenvaltiossa kuin myytävien hyödykkeiden verotusjäsenvaltiossa.

Arvonlisäverodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan veroa ei ole suoritettava elinkeinonharjoittajan tai oikeushenkilön, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, suorittamista sellaisten tavaroiden yhteisöhankeista, joiden luovutus vapautettaisiin verosta hankintajäsenvaltion alueella 148 ja 151 artiklaa sovellettaessa. Tämä verottomuus ei riipu hankkijan vuosittaisten hankintojen yhteismäärästä. Puolustusvoimien edellä selostetun 151 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti toisesta jäsenvaltiossa tekemistä tavarahankeista ei siis ole suoritettava hankintajäsenvaltiossa veroa, jos vastaava myynti olisi ollut tässä jäsenvaltiossa kyseisen säännöksen perusteella verovapaa. Direktiivin 139 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan tavaroiden yhteisömyynnin verovapautusta ei sovelleta tavaroiden luovutuksiin sellaisille elinkeinonharjoittajille tai oikeushenkilöille, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, joiden yhteisöhankeinnat eivät ole arvonlisäveron alaisia 3 artiklan 1 kohdan mukaan. Toisin sanoen tällaiseen myyntiin ei sovelleta yhteisömyynnin verottomuussäännöstä, vaan verottomuus seuraa direktiivin 148 tai 151 artiklasta. Direktiivin 262 artiklan mukainen yhteenvetoilmoituksen antovelvollisuus ei koske tällä perusteella verottomia myyntejä.

Arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaan alakohdassa säädettyjä vapautuksia sovelletaan sijaintijäsenvaltion vahvistamin rajoituksin yhdenmukaisten verosäännösten säätämiseen asti. Artiklan 2 kohdan mukaan sellaisten tavaroiden luovutusten, joita ei lähetetä tai kuljeteta luovutusjäsenvaltion ulkopuolelle, sekä palvelujen suoritusten osalta vapautus voidaan myöntää arvonlisäveron palautusmenettelyä noudattaen.

Arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan mukaan tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöhankintaan rinnastetaan Pohjois-Atlantin sopimukseen kuuluvan jäsenvaltion puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen omaan käyttöön tai puolustusvoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, jos se ei ole ostanut näitä tavaroita jonkin jäsenvaltion kotimarkkinoiden yleisten verosäännösten mukaisesti ja jos näiden tavaroiden maahantuonti ei oikeuttaisi 143 artiklan 1 kohdan h alakohdassa säädettyyn vapautukseen. Säännös koskee tilanteita, jossa Naton sopijavaltioiden puolustusvoimat ovat osallistuneet yhteiseen puolustustoimintaan ja ne ovat silloin verottomasti hankkineet tai tuoneet maahan tavaroita käytettäväksi tässä puolustustoiminnassa, mutta tavarat otetaan myöhemmin puolustusvoimien tai siviilihenkilöstön muuhun käyttöön.

2.1.2 Valmisteverotusdirektiivi

Valmisteverotuksen peruseräpäätökset on EU:ssa yhdenmukaistettu valmisteverotusdirektiivissä. Direktiiviä sovelletaan yhdenmukaistetun valmisteveron alaisiin alkoholi- tupakka- ja energia- tuotteisiin ja siinä vahvistetaan valmisteveroja koskeva yleinen järjestelmä, ja käsitellään erityisesti valmisteveron alaisen tuotteiden tuotantoa, varastointia ja siirtämistä jäsenvaltioiden välillä. Valmisteverotusdirektiivin päätavoite on mahdollistaa tuotteiden vapaa liikkuminen EU:n alueella ja samalla varmistaa valmisteverosaatavan oikea kantaminen jäsenvaltioissa. Verovelvollisuus syntyy siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen.

Nykyisen valmisteverotusdirektiivin 12 artiklassa säädetään niistä tahoista, jotka ovat oikeutettuja vapautuksiin valmisteverosta tiettyjen edellytysten täyttyessä. Valmisteverotusdirektiivissä ei ole nykyisin säännöksiä, jotka koskisivat EU:n puolustustoiminnan puitteissa tapahtuvia tuotteiden luovutusten valmisteverokohtelua. Artiklassa säädetään vapautuksesta, joka koskee valmisteveron alaisen tuotteiden luovutuksia Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden asevoimille. Valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 4 kohdan nojalla vapautetaan valmisteveron alaiset tuotteet isäntjäsenvaltion vahvistamin edellytyksin ja rajoituksin valmisteverosta, jos ne on tarkoitettu asevoimien käyttöön, niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin missä tahansa muussa Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa valmisteverosaatava on syntynyt.

2.2 Kansallinen lainsäädäntö

2.2.1 Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverodirektiivi on Suomessa toimeenpantu pääosin arvonlisäverolailla. Voimassa olevaa arvonlisäverodirektiiviä vastaavasti Suomen arvonlisäverolakiin ei nykyisin sisälly EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa varten tehtyjen myyntien arvonlisäverovero-kohtelua koskevia säännöksiä. Vapautuksia ei siten voida nykyisin myöntää sellaisten hyödykkeiden myynneistä EU:n jäsenvaltioiden puolustusvoimille, joita puolustusvoimat tarvitsevat osallistuaan puolustustoimintaan toisessa jäsenvaltiossa yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Arvonlisäverolain ainoa puolustusvoimille tapahtuvia myyntejä koskeva säännös sisältyy 72 d §:n 4 momenttiin. Sen mukaan veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisessa jäsenvaltiossa olevien Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden yhteiseen puolustustoimintaan osallistuvien puolustusvoimien tai puolustusvoimien siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään määränpäävaltiossa. Verovapaus ei koske määränpäävaltion puolustusvoimia. Pykälän 5 momentin mukaan verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla. Säännös vastaa arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan 1 kohdan d alakohtaa.

Suomi ei kuulu Natoon, joten arvonlisäverolaissa ei ole nykyisin 72 d §:n 4 momentin lisäksi muita Natoa koskevia säännöksiä. Laissa ei siten esimerkiksi ole säännöksiä, jotka koskisivat Naton Suomessa olevien muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien Suomessa ostamia tavaroita ja palveluja tai Suomessa tapahtuneita tavarain maahantuontejä.

2.2.2 Valmisteverotuslaki

Valmisteverotusdirektiivi on toimeenpantu Suomessa valmisteverotuslailla. Valmisteverotuslain 18 §:ään sisältyvät säännökset niistä tahoista, jotka ovat vapautettuja valmisteverosta tiettyjen edellytysten täytyessä. Pykälän 3 kohdan mukaan valmisteverosta vapaita ovat valmisteveron alaiset tuotteet, jotka on tarkoitettu asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin sellaisessa Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltiossa, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt. Pykälään ei sisälly EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan tarkoituksiin tulevien tuotteiden verokohtelua koskevia säännöksiä. Vapautuksia ei siten voida nykyisin myöntää silloin, kun EU:n jäsenvaltioiden puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

3 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Arvonlisäverodirektiivin tehtyjen muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa EU:n ja Naton puitteissa toteutettaviin puolustustoimien arvonlisäverokohtelua eli vapauttaa EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa varten hankitut hyödykkeet arvonlisä- ja valmisteverosta samassa laajuudessa kuin nykyisin on tehty Naton puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta. Muutosdirektiivin kolmannen johdanto-osan kappaleen mukaan ensisijaisen tärkeänä olisi pidettävä tarvetta parantaa Euroopan valmiuksia puolustuksen ja kriisinhallinnan alalla sekä lujittaa unionin turvallisuutta ja puolustusta. Johdanto-osan kappaleessa viitataan siihen, että unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission ovat todenneet vuonna 2018 antamassaan sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelmaa koskevassa yhteisessä tiedonannossaan, että on yleisesti tarpeen yhdenmukaistaa EU:n puitteissa ja Naton piirissä toteutettujen puolustustoimien arvonlisäverokohtelua.

Komission ehdotuksen perustelujen mukaan yhdenmukaisuus arvonlisäverodirektiivin nykyisiin viiteisiin rinnastettavien liiketoimien vapautuksiin ja erityisesti direktiivin Natoa koskeviin säännöksiin sekä Euroopan unionin tuomioistuimen niistä asiassa C-225/11 antamaan tulkintaan edellyttää, että vapautusten ulkopuolelle suljetaan tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset sen jäsenvaltion asevoimille, jossa kyseiset tavarat luovutetaan tai palvelut suoritetaan. Soveltamisalan rajoittaminen tilanteisiin, joissa tulo- ja menovirtojen yhteys katkeaa, on yhdenmukainen arvonlisäverodirektiivin EU:n toimeksipäätöksiä ja kansainvälisiä järjestöjä koskevien säännösten kanssa. Tulo- ja menovirtojen yhteyden katkeaminen liittyy siihen, ettei jäsenvaltion tulisi saada verotuloja toisen jäsenvaltion asevoimien hankinnoista.

Edellä todetun mukaisesti muutosdirektiivin säännökset pitkälti noudattavat arvonlisäverodirektiivin nykyisten, Natoa koskevien säännösten sanamuotoa. Uusien säännösten mukaan tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset asevoimille ja niihin liittyvälle siviilihenkilöstölle vapautetaan verosta ainoastaan, kun asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Verosta on vapautettu tavaroiden luovutukset tai palvelujen suoritukset jäsenvaltion alueella muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimille, toiseen jäsenvaltioon tehtävät tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset muun jäsenvaltion kuin määräjäsenvaltion puolustusvoimien asevoimille ja tavaroiden maahantuonti jäsenvaltioiden alueelle mui-

den jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimien toimesta. Vapautus ei kata tavaroiden luovutuksia, palvelujen suorituksia tai maahantuonteja sen jäsenvaltion puolustusvoimien asevoimille, jossa kyseiset tavarat luovutetaan, palvelut suoritetaan tai tavarat tuodaan maahan.

Muutosdirektiivin johdanto-osan neljännen kappaleen mukaan puolustustoiminta yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi kattaa vain sotilasoperaatiot, taistelujoukkojen toiminnan, keskinäisen avunannon, PRY:n hankkeet ja Euroopan puolustusviraston, jäljempänä *EDA*, toimet. Johdanto-osan kappaleen mukaan siihen ei sisälly Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä *SEUT-sopimuksen*, 222 artiklassa vahvistetun yhteisvastuulausekkeen mukaisia toimia eikä muita jäsenvaltioiden kahden- tai monenvälisiä toimia, jotka eivät liity puolustustoimintaan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. SEUT-sopimuksen 222 artiklan 1 kohdan mukaan unioni ja sen jäsenvaltiot toimivat yhdessä yhteisvastuun hengessä, jos jäsenvaltio joutuu terrori-iskun taikka luonnon tai ihmisen aiheuttaman suuronnettomuuden kohteeksi.

Vapautukset eivät myöskään koske asevoimien käyttöä yksinomaan turvallisuustarkoituksiin, humanitaarisiin tehtäviin tai pelastustehtäviin taikka SEUT-sopimuksen mukaiseen toimintaan, johon ei sisälly puolustuslottuvuutta. Muutosdirektiivin johdanto-osan kahdeksannen kappaleen mukaan vapautuksen olisi oltava soveltamisalaltaan rajoitettu ja vapautuksia olisi sovellettava ainoastaan tilanteisiin, joissa asevoimat suorittavat tehtäviä, jotka liittyvät suoraan YTPP:n mukaiseen puolustustoimintaan eikä niiden pitäisi koskea YTPP-alan siviilioperaatioita. Tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset siviilihenkilöstön käyttöön kuuluvat vapautusten piiriin ainoastaan, jos siviilihenkilöstö liittyy asevoimiin, jotka suorittavat tehtäviä, jotka liittyvät suoraan YTPP:n mukaiseen puolustustoimintaan oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Tehtäviä, joita suorittaa yksinomaan siviilihenkilöstö tai jotka toteutetaan yksinomaan siviilivoimavaroja käyttäen, ei katsota direktiiviin säännöksiä sovellettaessa puolustustoiminnaksi.

Muutosdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin on myös lisätty voimassa olevaa Naton jäsenvaltioiden hankintoja koskevaa säännöstä vastaava säännös, jonka mukaan tavaroiden käyttö rinnastetaan eräissä tilanteissa tavaroiden yhteisöhankeeseen. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa se, että tavaroiden käyttöä kohdellaan EU:n sisäisenä vastikkeellisena hankintana tilanteissa, joissa tavarat tuodaan takaisin omaan jäsenvaltioon eikä niitä ole alun perin ostettu verollisina. Direktiivin johdanto-osan kahdeksannen kappaleen viimeisen lauseen mukaan vapautusten ei missään tapauksessa olisi koskettava tavaroita tai palveluja, jotka asevoimat hankkivat omaan käyttöönsä tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön omissa jäsenvaltiossaan.

Muutosdirektiivillä valmisteverotusdirektiivin 12 artiklaan on lisätty uusi valmisteverovapautusta koskeva säännös. Valmisteverosta vapautetaan sellaiset valmisteveron alaiset tuotteet, jotka luovutetaan asevoimien käyttöön muussa jäsenvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, kun nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Vapautus kattaa valmisteveron alaisten tuotteiden luovutukset sekä unionin yhteiseen puolustustoimintaan osallistuvien asevoimien, että niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin.

4 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

4.1 Yleistä

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön muutosdirektiivi. Arvonlisäverolakiin ja valmisteverotuslakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät muutokset.

4.2 Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain veron palauttamista muille kuin verovelvollisille koskevaan 12 lukuun lisättäisiin säännös, jonka mukaan Suomessa oleville toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimille palautettaisiin tietyin edellytyksin Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Arvonlisäverolain kansainvälisen kaupan verottomuuksia koskevaan 72 d §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan toisen jäsenvaltion puolustusvoimille palautettaisiin sellaisten tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jotka on ostettu puolustusvoimien Suomessa olevien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön viralliseen käyttöön asevoimien osallistuessa puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Arvonlisäverolain maahantuotavien tavaroiden verottomuuksia koskevaan 94 §:ään ehdotetaan lisättäväksi muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimien suorittamien tavaroiden maahantuonnin verottomuutta koskeva säännös. Verottomuus koskisi tilannetta, joissa nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi oman jäsenvaltionsa ulkopuolella.

Arvonlisäverolain ehdotetaan lisättäväksi myös säännös, jonka mukaan tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöankintaan rinnastettaisiin puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen omaan käyttöön tai puolustusvoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, jos puolustusvoimat ei ole ostanut näitä tavaroita yleisten verosäännösten mukaisesti ja jos näiden tavaroiden maahantuonti ei olisi oikeuttanut vapautukseen.

4.3 Valmisteverotuslaki

Lakiin lisättäisiin EU:n yhteistä puolustustoimintaa koskeva verovapautussäännös. Säännös vastaisi sisällöltään nykyisen 18 §:n 3 kohdan mukaista Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioita koskevaa verovapautusta. Valmisteverovapautus koskisi valmisteveron alaisten alkoholi-, tupakka- ja energiatuotteiden luovutuksia Suomessa oleville unionin yhteiseen puolustustoimintaan osallistuvilla toisten jäsenvaltioiden asevoimille, niihin liittyvälle siviilihenkilöstölle taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin. Verovapautus ei koskisi Suomen puolustusvoimien asevoimia.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Taloudelliset vaikutukset

Muutosdirektiivin neljännen johdanto-osan kappaleen mukaan puolustustoiminta yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi kattaa vain sotilasoperaatiot, taistelujoukkojen toiminnan, keskinäisen avunannon, PRY:n hankkeet ja EDA:n toimet.

Komissio on vuoden 2019 huhtikuussa annetussa direktiiviehdotuksessa tarkastellut EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevien toimenpiteiden vaikutuksia verotuloihin. Komission vaikutuslaskelmat ovat arvioita, koska yksityiskohtaiset tiedot puolustusmenoista ovat luottamuksellisia tai niitä ei ole saatavilla. EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevien vapautusten vaikutuksista ei ole käytettävissä tuoreempaa tai parempaa tietoa, joten arvioiden lähtökohtana on käytetty vuoden 2019 tietoja.

Komission mukaan vapautukset koskisivat YTPP:n sotilasoperaatioihin liittyvien joukkojen siirtämistä tai lähettämistä, mutta komissio ei ole esittänyt näistä vaikutusarvioita. Komission mukaan EU:n taisteluosastojen osalta verovapautuksella ei olisi toistaiseksi vaikutusta verotuloihin, koska taistelujoukkoja ei ole vielä käytetty. Komission mukaan ei ole mahdollista ennakoita, mitä vaikutuksia keskinäiseen avunantoon liittyvillä vapautuksilla olisi verotuloihin SEU-sopimuksessa tarkoitettussa tilanteessa, jossa jäsenvaltio joutuisi aseellisen hyökkäyksen kohteeksi. Komission mukaan voidaan olettaa, että SEU-sopimuksen nojalla perustettu 25 jäsenvaltion pysyvä rakenteellinen yhteistyö voisi johtaa verotulojen menetyksiin. Komission arvon mukaan nykytilanteessa EDA:n toiminnasta aiheutuvat tulonmenetykset liittyisivät SEU-sopimuksessa tarkoitettuihin toimiin, joihin sisältyy säännöllinen operatiivinen ja muu koulutus.

Komission ehdotuksen mukaan EDA:n jäsenten ulkoistettujen käyttö- ja kunnossapitotoimintojen kustannukset olivat vuonna 2014 kaikkien jäsenvaltioiden osalta Tanskaa lukuun ottamatta 5,3 miljardia euroa. Komission mukaan voidaan olettaa, että kokonaismäärästä enintään 10 prosenttia (530 miljoonaa euroa) kuuluisi uusien tai Natoa koskevien säännösten soveltamisalaan. Tämä koskisi tavaroiden (esimerkiksi elintarvikkeiden, polttoaineen, varusteiden ja sähkön) luovutuksia ja palvelujen (esimerkiksi ateriapalvelut, viestintä, kunnossapito ja kuljetukset) suorituksia. Komission mukaan 530 miljoonaa euroa on varovainen arvio ulkoistettujen toimintojen osalta ja merkitsisi kaikkien jäsenvaltioiden osalta noin 80 miljoonan euron arvonlisäverotulojen menetystä.

Tarkempien tietojen puuttuessa mahdollisia tulonmenetyksiä on Suomen osalta vaikea arvioida. Tähän vaikuttaa se, että EU:lla ei ole aikaisemmin ollut yhteistä puolustuspolitiikkaa. Tähän vaikuttaa myös se, että EU:n puolustusalan toimet, joihin vapautusta sovellettaisiin, ovat toistaiseksi jääneet vähälle käytölle. Vapautus saattaisi kuitenkin aiheuttaa verotuoton menetyksiä EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan kehittyessä ja EU:n puitteissa toteutettavien puolustusalan toimien käytön lisääntyessä. Tässä vaiheessa mahdollisten tulonmenetysten arvioidaan olevan vähäisiä.

Suomi voisi vastaavasti hyötyä vapautuksista osallistuessaan vapautuksen soveltamisalaan kuuluviin EU:n puitteissa toteutettaviin puolustusalan toimiin Suomen ulkopuolella. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n yhteisen puolustuspolitiikan määrittelyyn ja puolustusyhteistyön kehittämiseen muun muassa PRY:n, taisteluosastojen, sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioiden, keskinäisen avunannon ja EDA:n toiminnan osalta.

5.2 Hallinnolliset vaikutukset

EU:n puitteissa toteutettavien puolustusalan toimien arvonlisä- ja valmisteverokohtelun muutokset saattaisivat jossain tilanteissa aiheuttaa uusia rajanveto-ongelmia erilaisten tilanteiden välillä ja siten lisätä verohallintojen ja yritysten hallinnollisia kustannuksia.

Ehdotetut muutokset lisäisivät tässä vaiheessa vain vähäisessä määrin Verohallinnon ohjaustarvetta ja hallinnollisia kustannuksia. Muutosten ei arvioida aiheuttavan Verohallinnon lisärahoitustarvetta. EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan kehittyessä ja EU:n puitteissa toteutettavien puolustusalan toimien käytön lisääntyessä asiaa voidaan joutua arvioimaan uudelleen.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta antoi lausunnon 9 tahoja. Lausunnon antoivat puolustusministeriö, sisäministeriö, ulkoministeriö, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Kaupan liitto ry, Keskuskaupakamari, Suomen Yrittäjät ry ja Veronmaksajain keskusliitto ry.

Lausunnoissa suhtauduttiin esitykseen myönteisesti. Useissa lausunnoissa esitettiin, että arvonlisäverolaissa käytetty sanamuoto ulkoasiainministeriö tarkistettaisiin vastaamaan ministeriön nykyistä nimeä ulkoministeriö. Tämä on huomioitu lakiehdotuksessa. Puolustusministeriön lausunnoissa esitettiin lisäksi eräitä tarkennuksia esityksen perusteluissa käytettyihin puolustustoiminnan termeihin ja EU:n yhteisen puolustuspolitiikan nykytilaan. Nämä on pitkälti huomioitu lakiehdotuksen perusteluissa.

Verohallinnon lausunnossa esitettiin viitaten arvonlisäverolain 127 §:n diplomaattisia hankintoja koskevaan menettelyyn, että hakemus verojen palauttamisesta tehtäisiin puolustushallinnolle ja että puolustushallinto vahvistaisi, onko hakijalla aseman sekä tavarain tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Tässä menettelyssä Verohallinto tarkistaisi muut palautuksen edellytykset ja palauttaisi veron. Verohallinto esitti vastaavaa menettelyä sovellettavaksi myös valmisteverotuslain osalta. Tätä ei pidetty hallinnollisista ja valvonnallisista syistä perusteltuna. Lisäksi asiassa on huomioitava, että nykyisissä arvonlisäverolain 129 ja 129 a §:n EU:n toimielimiä ja tilaustutkimuksia koskevissa menettelyissä vero palautetaan Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Ehdotuksen menettely vastaisi tätä palautusmenettelyä. Verohallinto voisi lisäksi sopia palautusmenettelyyn liittyvistä käytännöistä puolustushallinnon kanssa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Arvonlisäverolaki

26 c §. Pykälässä säädetään yhteisöhankejärjestelmän määritelmään liittyvistä ostajaa ja myyjää koskevista edellytyksistä. Pykälän 3 momentissa on lueteltu tilanteita, joissa ei ole kyse yhteisöhankejärjestelmästä. Momentin nykyinen 2 kohta koskee diplomaattisten hankintojen ja 3 kohta kansainvälisten järjestöjen palautustilanteita. Näiden kohtien mukaan yhteisöhankejärjestelmästä ei ole kyse, jos tavarain hankinta oikeuttaisi 127 §:ssä tarkoitettuun diplomaattisia hankintoja koskevaan palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa, tai jos hankkijana on kansainvälinen järjestö tai sen henkilökunta, joka olisi perustamis- tai isäntämaasopimuksen mukaan oikeutettu hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

Momentin 2 kohtaan lisättäisiin viittaus uuteen EU:n puitteissa toteutettavia puolustustoimintoja koskevaan 129 c §:ään. Yhteisöhankejärjestelmästä ei siten olisi kyse myöskään silloin, kun tavarain hankinta oikeuttaisi 129 c §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa. Säännös olisi yhdenmukainen arvonlisäverodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kanssa.

Arvonlisäverolain 72 b §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan yhteisömyynnistä ei ole kyse silloin, kun ostajan hankinta ei asianomaisessa jäsenvaltiossa 26 c §:n 3 momenttia vastaavien säännösten nojalla muodosta verotettavaa yhteisöhankejärjestelmää. Näin ollen muutosdirektiivissä tarkoitettua myynnin verovapautuksen osalta arvonlisäverolakiin ei olisi tarpeen lisätä erillistä säännöstä yhteisömyynnin käsitteen ulkopuolelle sulkemisesta. Arvonlisäverolain 72 b §:n 3 momentin 2 kohta vastaa arvonlisäverodirektiivin 139 artiklan 1 kohtaa.

26 j §. Muutosdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 22 artiklan uuden ensimmäisen kohdan mukaan tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöhankejärjestelmään rinnastetaan puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustustoimintaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi osallistuvan jäsenvaltion puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen omaan käyttöön tai puolustusvoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, jos se ei ole ostanut näitä tavaroita jonkin jäsenvaltion kotimarkkinoiden yleisten verosäännösten mukaisesti ja jos näiden tavaroiden maahantuonti ei oikeuttaisi 143 artiklan 1 kohdan g a alakohdassa säädettyyn vapautukseen.

Säännös vastaa Natoa koskevaa arvonlisäverodirektiivin nykyistä 22 artiklaa, joka direktiivimuutosten myötä muuttuu 22 artiklan toiseksi kohdaksi. Direktiivin 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tavaroiden yhteisöhankinnoiksi katsotaan sellaiset liiketoimet, joita pidettäisiin tavaroiden luovutuksina, jos verovelvollinen tässä ominaisuudessaan suorittaisi ne jäsenvaltion alueella.

Arvonlisäverolain ehdotetaan lisättäväksi uusi 26 j §, johon otettaisiin direktiivin 22 artiklan uutta ensimmäistä kohtaa vastaava säännös. Tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöhankintaan rinnastettaisiin jäsenvaltion puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen sellaiseen asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, joka ei oikeuttaisi 94 §:n 1 momentin 24 kohdan mukaiseen verottomuuteen, jos kyse olisi maahantuonnista Suomeen. Tämä koskisi vain tavaroita, joiden hankinta tai maahantuonti on alun perin vapautettu verosta 72 d §:n 5 momentin, 94 §:n 1 momentin 24 kohdan tai 129 c §:n taikka niitä vastaavien toisen jäsenvaltion säännösten perusteella.

Uusi säännös koskisi tilanteita, jossa jäsenvaltion puolustusvoimien asevoimat ovat osallistuneet unionin yhteiseen puolustustoimintaan toisessa jäsenvaltiossa ja ne ovat muutosdirektiivin mukaisten säännösten perusteella verottomasti hankkineet tai tuoneet maahan tavaroita käytettäväksi tässä puolustustoiminnassa. Säännös koskisi esimerkiksi sellaisia tilanteita, joissa Suomen puolustusvoimien asevoimat ovat osallistuneet unionin yhteiseen puolustustoimintaan toisessa jäsenvaltiossa ja ovat tällöin ostaneet verotta tavaroita tuossa jäsenvaltiossa käytettäväksi ja kyseessä olevat tavarat siirretään Suomen puolustusvoimien käyttöön Suomessa. Säännöksen perusteella puolustusvoimien tulisi suorittaa veroa tällaisten tavaroiden käyttöön ottamisesta Suomen alueella. Säännös koskisi myös tilanteita, jossa Suomessa olevat toisen jäsenvaltion puolustusvoimien asevoimat ottavat jo Suomessa ollessaan tavaroita sellaiseen käyttöön, joka ei oikeuttaisi verottomuuteen.

72 d §. Pykälässä säädetään tavaroiden ja palveluiden verottomasta myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille edustustoille, Euroopan unionin elimille, kansainvälisille järjestöille ja Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden puolustusvoimille. Pykälän 4 momentin mukaan veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisessa jäsenvaltiossa olevien Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden yhteiseen puolustustoimintaan osallistuvien puolustusvoimien tai puolustusvoimien siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään määränpäävaltiossa. Verovapaus ei koske määränpäävaltion puolustusvoimia. Pykälän 5 momentin mukaan verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

Muutosdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 151 artiklan 1 kohdan uuden b b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta toiseen jäsenvaltioon tehtävät tavaroiden luovutukset ja palvelujen suoritukset, jotka on tarkoitettu muun jäsenvaltion kuin itse määräjäsenvaltion puolustusvoimille näiden puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstönkäyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Arvonlisäverodirektiiviin 151 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan artiklassa säädettyjä vapautuksia sovelletaan sijaintijäsenvaltion vahvistamin rajoituksin. Säännös koskee myös uutta EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan hankintoihin liittyvää verovapautta. Tämän mukaisesti pykälän 5 momentissa todettaisiin, että verottomuus myönnettäisiin vastaavin edellytyksin kuin se myönnetään määränpäävaltiossa.

Direktiiviin 151 artiklan 2 kohdan mukaan sellaisten tavaroiden luovutusten, joita ei lähetetä tai kuljeteta luovutusjäsenvaltion ulkopuolelle, sekä palvelujen suoritusten osalta vapautus voidaan myöntää arvonlisäveron palautusmenettelyä noudattaen. Tämä tarkoittaa sitä, että vapautus tulee tavaroiden osalta rajat ylittävissä tilanteissa myöntää suoraa vapautusta soveltaen. Suomi soveltaa nykyisin suoraa verottomuutta sekä tavaroiden että palvelujen myyntien osalta tilanteissa, joissa esimerkiksi Euroopan unionin elimet ja Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden puolustusvoimat sijaitsevat toisessa jäsenvaltiossa. Tätä vastaavasti vapautus toteutettaisiin myös EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta suoraa verottomuutta soveltaen, kun on kyse tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisessa jäsenvaltiossa sijaitseville asevoimille.

Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen otettaisiin muutosdirektiivin 151 artiklan 1 kohdan uutta b b alakohtaa vastaava säännös. Siinä säädettäisiin, että veroa ei suoritettaisi tavaroiden ja palvelujen myynnistä jäsenvaltion puolustusvoimille niiden muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa olevien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka asevoimien tai kantiinien tarpeisiin, kun nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Verovapaus ei koskisi määränpäävaltion puolustusvoimia. Verottomuus myönnettäisiin vastaavin edellytyksin kuin se myönnetään määränpäävaltiossa. Pykälän nykyinen 5 momentti siirtyisi uudeksi 6 momentiksi.

Säännös koskisi sellaisia tilanteita, joissa EU:n jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimat osallistuvat unionin yhteiseen puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella jossain muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa ja ostavat Suomesta tavaroita tai palveluja oman valtionsa ulkopuolella käytettäväksi. Säännös koskisi myös tavaroiden ja palvelujen myyntejä Suomen puolustusvoimille tilanteissa, joissa puolustusvoimien asevoimat osallistuvat unionin yhteiseen puolustustoimintaan Suomen ulkopuolella ja ostavat Suomesta tavaroita tai palveluja käytettäväksi siellä. Muussa tapauksessa Suomen puolustusvoimien asevoimien Suomesta tekemät hankinnat joutuisivat huonompaan asemaan kuin muista jäsenvaltioista tai EU:n ulkopuolelta tehdyt hankinnat.

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä 15 päivänä maaliskuuta 2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011, jäljempänä *täytäntöönpanoasetus*, 51 artiklan 1 kohdan mukaan, jos tavaroiden luovutuksen tai palvelujen suorituksen vastaanottaja on sijoittautunut yhteisöön muttei siihen jäsenvaltioon, jossa luovutus tai suoritus tapahtuu, asetuksen liitteen II mukaista arvonlisä- ja valmisteverosta vapauttamista koskevaa todistusta on käytettävä vahvistuksena siitä, että liiketoimi oikeuttaa arvonlisäverodirektiivin 151 artiklan mukaiseen vapautukseen. Asetuksen mukaisesti muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien tulisi siten käyttää kyseistä todistusta ostaessaan tavaroita tai palveluja Suomesta. Täytäntöönpanoasetuksen 51 artiklan 3 kohdan mukaan tavaroiden luovuttajan tai palvelujen suorittajan olisi saatava vapauttamista koskeva todistus tavaroiden tai palvelujen vastaanottajalta ja myyjän tulisi säilyttää se kirjanpitositteenaan.

Pykälän nykyisen 5 momentin mukaan verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla. Arvonlisäverosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1356/2016), jäljempänä *arvonlisäveroasetus*, 3 §:n 3 momentti koskee Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden hankintoja koskevan verovapauden edellytysten osoittamista. Säännöksen mukaan arvonlisäverolain 72 d §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavaroiden ja palvelujen myyjällä on oltava määränpäävaltion asianomaisen viranomaisen antama kirjallinen vahvistus siitä, että myynti olisi veroton tai hankinta oikeuttaisi veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi määränpäävaltiossa. Asetuksen 3 §:n 3 momenttiin olisi tarkoituis lisätä viittaus lakiehdotuksen EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevaan 72 d §:n 5 momenttiin.

94 §. Pykälässä säädetään maahantuotavien tavaroiden verottomuudesta.

Muutosdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisättävän 143 artiklan 1 kohdan uuden g a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tavaroiden maahantuonti jäsenvaltioiden alueelle muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimien toimesta näiden puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Arvonlisäverolain 94 §:n 1 momentin 24 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen otettaisiin muutosdirektiivin 143 artiklan 1 kohdan uutta g a alakohdtaa vastaava säännös. Sen mukaan toisen jäsenvaltion puolustusvoimien tuomien tavaroiden maahantuonti olisi verotonta, kun tavarat tulevat lakiehdotuksen 129 c §:n mukaiseen käyttöön.

Pykälän 1 momentin 22 kohta koskee EU:n elimien viralliseen käyttöön tuomia tavaroita ja 23 kohta kansainvälisen järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa sovituin edellytyksin ja rajoituksin tuomia tavaroita. Ensin mainitun verottomuuden edellytyksenä on lisäksi, että tavarain maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 80 euroa ja jälkimmäisen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 170 euroa. Säännöksissä olevat verottomuuden raja-arvot ovat samoja kuin vastaaville tahoille tapahtuviin kotimaan myynteihin sisältyvän veron palauttamista koskevissa pykälissä. Asiaa koskevan hallituksen esityksen (HE 162/2010 vp) perustelujen mukaan EU:n elimien osalta palautuksen edellytykset perustuvat erioikeus- ja vapauspöytäkirjaan sekä sen soveltamissääntöihin. Perustelujen mukaan kansainvälisten järjestöjen perustamis- ja isäntämaasopimukseen sisältyy säännönmukaisesti määräys, että verovapaus koskee vain arvoltaan merkittäviä hankintoja ja 170 euron euromääräistä rajaa on sovellettu käytännössä yhdenmukaisesti kansainvälisiin järjestöihin. Perustelujen mukaan raja on lisäksi yhdenmukainen diplomaattisiin hankintoihin sovellettavan rajan kanssa. Hallinnollisista syistä ja yhdenmukaisesti kansainvälisiä järjestöjä ja diplomaattisia hankintoja koskevien nykyisten säännösten kanssa, EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta maahantuonnin verottomuuden edellytykseksi säädettäisiin se, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa.

Pykälän nykyistä 1 momentin 24 kohtaa vastaava säännös otettaisiin uuteen 26 kohtaan. Lisäksi pykälän nykyisessä 1 momentin 23 kohdassa käytetty ilmaisu ulkoasiainministeriö tarkistettaisiin vastaamaan ministeriön nykyistä nimeä ulkoministeriö.

128 §. Pykälän nykyisessä 1 momentissa käytetty ilmaisu ulkoasiainministeriö tarkistettaisiin vastaamaan ministeriön nykyistä nimeä ulkoministeriö.

129 §. Pykälässä säädetään tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvän veron palauttamisesta Suomessa sijaitsevalle Euroopan unionin tai Euroopan atomienergiayhteisön elimelle. Pykälän 3 momentin mukaan vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Pykälä ei sisällä säännöstä määräajasta, jossa palautushakemus on tehtävä. Diplomaattisia hankintoja koskevan 128 §:n 1 momentin mukaan hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Tätä määräaikaa on käytännössä noudatettu myös Euroopan unionia ja muita kansainvälisiä järjestöjä koskevissa tilanteissa. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta, että hakemus olisi tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.

129 a §. Pykälässä säädetään tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvän veron palauttamisesta Euroopan unionille tilaustutkimuksia koskevissa tilanteissa. Pykälän 3 momentin mukaan

vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Pykälä ei sisällä säännöstä määräajasta, jossa palautushakemus on tehtävä. Diplomaattisia hankintoja koskevan 128 §:n 1 momentin mukaan hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Tätä määräaikaa on käytännössä noudatettu myös Euroopan unionia ja muita kansainvälisiä järjestöjä koskevissa tilanteissa. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta, että hakemus olisi tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.

129 b §. Pykälässä säädetään tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvän veron palauttamisesta Suomessa sijaitsevalle Suomen tunnustamalle kansainväliselle järjestölle ja tämän henkilökunnalle. Pykälän nykyisen 3 momentin mukaan vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta ulkoasiainministeriölle tehdyn hakemuksen perusteella. Pykälä ei sisällä säännöstä määräajasta, jossa palautushakemus on tehtävä. Diplomaattisia hankintoja koskevan 128 §:n 1 momentin mukaan hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Tätä määräaikaa on käytännössä noudatettu myös Euroopan unionia ja muita kansainvälisiä järjestöjä koskevissa veronpalautustilanteissa. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta, että hakemus olisi tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Lisäksi pykälän nykyisessä 3 momentissa käytetty ilmaisu ulkoasiainministeriö tarkistettaisiin vastaamaan ministeriön nykyistä nimeä ulkoministeriö.

129 c §. Muutosdirektiivillä arvonlisäverodirektiiviin lisätyn 151 artiklan 1 kohdan uuden b a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta tavaroiden luovutukset tai palvelujen suoritukset jäsenvaltion alueella muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimille näiden puolustusvoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön tai niiden messien taikka kanttiinien tarpeisiin, jos nämä puolustusvoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi.

Arvonlisäverodirektiiviin 151 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaan artiklassa säädettyjä vapautuksia sovelletaan sijaintijäsenvaltion vahvistamin rajoituksin. Säännös koskee myös uutta EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan hankintoihin liittyvää verovapautta.

Direktiiviin 151 artiklan 2 kohdan mukaan sellaisten tavaroiden luovutusten, joita ei lähetetä tai kuljeteta luovutusjäsenvaltion ulkopuolelle, sekä palvelujen suoritusten osalta vapautus voidaan myöntää arvonlisäveron palautusmenettelyä noudattaen. Palautusmenettelyä sovelletaan Suomessa nykyisin kattavasti Suomessa sijaitsevien diplomaattisten edustustojen, EU:n elimien ja kansainvälisten järjestöjen hankintojen osalta. Tätä vastaavasti vapautus toteutettaisiin myös EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan hankintojen osalta palautusmenettelyä soveltaen, kun asevoimat ovat Suomessa. EU:n puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta veron palauttaminen kuuluisi Verohallinnon toimivaltaan.

Arvonlisäverolain nykyisen 129 c §:n mukaan, jos veroa on palautettu 129, 129 a tai 129 b §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautetun veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä. Tämä säännös otettaisiin lakiehdotuksen 129 d §:ään ja 129 c §:ään otettaisiin muutosdirektiivin 151 artiklan 1 kohdan uutta b a alakohtaa vastaava säännös. Sen mukaan toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimille palautettaisiin sellaisten tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jotka on ostettu puolustusvoimien Suomessa olevien asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön viralliseen käyttöön asevoimien osallistuessa puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Palautusoikeus olisi myös näiden asevoimien Suomessa olevien messien ja kanttiinien tarpeisiin tulevien tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvästä verosta.

Palautuksen edellytyksenä olisi siis se, että hankinnan olisi tehnyt ja palautuksen hakijana olisi toisen jäsenvaltion puolustusvoimat. Palautus ei koskisi missään tilanteissa Suomen puolustusvoimien hankintoja. Edellytyksenä olisi myös se, että toisen jäsenvaltion puolustusvoimien Suomessa olevat asevoimat tai asevoimiin liittyvä siviilihenkilöstö osallistuu puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Virallisella käytöllä tarkoitettaisiin nimenomaan käyttöä tähän puolustustoimintaan liittyvissä tehtävissä. Virallisen käytön edellytys säädettäisiin hallinnollisista syistä ja soveltamisalan selkeään rajaamisen vuoksi. Vastaava rajausta sisältyy Euroopan unionin elimiä koskevaan 129 §:ään.

Hallinnollisista syistä palautuksen edellytyksenä olisi pykäläehdotuksen 2 momentin mukaan lakiehdotuksen 94 §:n 1 momentin 24 kohtaa vastaavasti, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta olisi vähintään 170 euroa. Tämä vastaisi 127 ja 129 b §:ssä säädettyjä diplomaattisten edustustojen ja kansainvälisten järjestöjen hankintoihin sisältyvän veron palautusten edellytyksiä.

Pykäläehdotuksen 3 momentin mukaan vero palautettaisiin neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Tämä jakso olisi yhtenäinen muiden kansainvälisten toimijoiden veronpalautushakemusta koskevien jaksojen kanssa. Hallinnollisista syistä hakemus olisi tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Tämä vastaisi nykyistä 128 §:n diplomaattisia hankintoja koskevaa määräaika. Tätä määräaika on noudatettu käytännössä myös Euroopan unionia ja kansainvälisiä järjestöjä koskevissa tilanteissa. Verohallinto tarkistaisi palautuksen edellytykset ja palauttaisi veron.

Pykäläehdotuksen 4 momentin mukaan Verohallinto määräisi tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista. Lain 128 §:ssä tarkoitettujen diplomaattisten hankintojen osalta hakijan ei nykyisin tarvitse liittää palautusta koskevaan hakemukseensa laskua, vaan lasku pyydetään toimittamaan tarvittaessa. Verohallinnon ohjeissa (Myynti diplomaateille, kansainvälisille järjestöille, Euroopan unionin elimille sekä Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvien valtioiden puolustusvoimille, antopäivä 2.2.2011) edellytetään, että hakemus sisältää erittelyn laskuista. Lakiehdotuksen 129 c §:n mukaisesti hakemuksiin olisi tarkoitus soveltaa vastaavaa menettelyä.

Arvonlisäveroasetuksen 3 §:ään olisi tarkoitus lisätä uusi 6 momentti, jonka mukaan Verohallinto vahvistaisi Suomessa olevien toisen jäsenvaltion puolustusvoimien asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön taikka niiden messien tai kanttiinien pyynnöstä niiden toisessa jäsenvaltiossa tehtävää tavaroiden ja palvelujen hankintaa varten, olisivatko ne oikeutetut hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

129 d §. Pykälää muutettaisiin siten, että siihen otettaisiin nykyisin 129 c §:ään sisältyvä säännös liikaa palautetun veron määrän vähentämisestä myöhemmin palautettavan veron määrästä. Säännökseen lisättäisiin viittaus myös lakiehdotuksen EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevaan 129 c §:ään. Pykälän nykyinen Euroopan unionin ja muun kansainvälisen järjestön muutoksenhakuoikeutta ja oikaisuvaatimuksen määräaika koskeva säännös otettaisiin uuteen 129 e §:ään.

129 e §. Lakiin lisättäisiin uusi 129 e §, johon otettaisiin nykyisin 129 d §:ään sisältyvä säännös. Pykälän 1 momentti koskee Euroopan unionin ja muun kansainvälisen järjestön muutoksenhakuoikeutta ja 2 momentti oikaisuvaatimuksen määräajan laskemista. Pykälän 1 ja 2 momenttiin lisättäisiin viittaus myös lakiehdotuksen EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevaan 129 c §:ään. Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:n mukainen muutoksenhakuoikeus koskisi siis myös 129 c §:ssä tarkoitettua palautukseen oikeutettua. Muu-

toksenhakuun sovellettaisiin oikaisuvaatimusmenettelyä. Vastaavasti oikaisuvaatimuksen määräajan laskemista koskeva 2 momentin säännös koskisi myös 129 c §:n nojalla tehtyä päätöstä. Määräaika laskettaisiin sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

134 §. Pykälässä säädetään 12 a luvussa tarkoitettujen erityisjärjestelmien soveltamisesta niiden piiriin kuuluviin myynteihin. Pykälän 2 momentti sisältää maahantuotavien tavaroiden erityisjärjestelmää koskevan rajauksen. Arvonlisäverolain 94 §:ään ehdotettujen muutosten vuoksi pykälän 2 momentin viittaus 94 §:n 1 momentin 24 kohtaan korvattaisiin viittauksella 94 §:n 1 momentin 26 kohtaan.

209 r §. Pykälässä säädetään 128 §:ssä tarkoitettujen diplomaattisia hankintoja koskevien veronpalautushakemusten perusteena olevien laskujen säilyttämisestä. Säännöksen mukaan lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta. Diplomaattisten hankintojen osalta hakijan ei tarvitse liittää palautusta koskevaan hakemukseensa laskua, vaan lasku pyydetään toimittamaan tarvittaessa. Verohallinnon ohjeessa edellytetään kuitenkin, että hakemus sisältää erittelyn laskuista.

Arvonlisäverolakiin lisättäväksi ehdotettu uusi 129 c § koskisi tavaroiden ja palveluiden verotonta myyntiä Suomen alueella olevien muiden jäsenvaltioiden puolustusvoimille. Lain 209 r §:ään lisättäisiin tämän vuoksi viittaus 129 c §:ään. Säännökseen lisättäisiin myös viittaus 129 ja 129 a §:n Euroopan unionia sekä 129 b §:n kansainvälisiä järjestöjä koskeviin veronpalautustilanteisiin. Laskujen säilyttämisäika olisi siten kaikissa 128, 129 ja 129 a–129 c §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa yhtenäinen.

7.2 Valmisteverotuslaki

18 §. *Vapautukset valmisteverosta.* Pykälän 1 momentissa säädetään niistä tahoista, jotka ovat oikeutettuja valmisteverovapautuksiin tiettyjen edellytysten täytyessä. Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin valmisteveron alaisia tuotteita voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Verovapaus voidaan toteuttaa myös palauttamalla valmistevero. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin unionin yhteistä puolustustoimintaa koskeva valmisteverovapaus, joka vastaisi Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioita koskevaa verovapautta. Momentin uuden 4 kohdan mukaan yhdenmukaisesti valmisteveron alaiset tuotteet, jotka luovutetaan Suomessa oleville toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön tai niiden messien taikka kanttiinien viralliseen käyttöön, olisivat verottomia, jos nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Valmisteverovapaus ei koskisi Suomen puolustusvoimien asevoimia.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Arvonlisäverosta annettuun valtioneuvoston asetukseen tehtäisiin ehdotuksen edellyttämät muutokset.

Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvia valtioita koskevan 3 §:n 3 momentin mukaan arvonlisäverolain 72 d §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavaroiden ja palvelujen myyjällä on oltava määränpäävaltion asianomaisen viranomaisen antama kirjallinen vahvistus siitä, että myynti olisi veroton tai hankinta oikeuttaisi veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi määränpäävaltiossa. Asetuksen 3 §:n 3 momenttiin lisättäisiin viittaus uuteen EU:n puitteissa toteutettavaa puolustustoimintaa koskevaan 72 d §:n 5 momenttiin.

Asetuksen nykyisen 3 §:n 4 momentin mukaan ulkoasiainministeriö vahvistaa muun muassa Suomessa sijaitsevan diplomaattisen edustuston ja kansainvälisen järjestön pyynnöstä niiden toisessa jäsenvaltiossa tehtävää tavaroiden ja palvelujen hankintaa varten, olisivatko ne oikeutetut hankintaan sisältyvän veron palautukseen tai olisiko tavaroiden ja palvelujen myynti veroton, jos myynti tapahtuisi Suomessa. Vahvistus tehdään Verohallinnon tai valmisteveronalaisen tavaroiden osalta Tullin vahvistamalle lomakkeelle.

Asetuksen 3 §:n 6 momenttiin lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan Verohallinto vahvistaisi Suomessa olevien toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön taikka niiden messien tai kanttiinien pyynnöstä niiden toisessa jäsenvaltiossa tehtävää tavaroiden ja palvelujen hankintaa varten, olisivatko ne oikeutetut hankintaan sisältyvän veron palautukseen tai olisiko tavaroiden ja palvelujen myynti veroton, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

9 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1.7.2022.

Arvonlisäverolakiin ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin, jos myyty tavara toimitettaisiin, palvelu suoritettaisiin, tavara siirrettäisiin varastointimenettelystä, tavaran yhteisöhankinta tehtäisiin tai maahantuodusta tavarasta syntyisi 87 §:n nojalla veron suorittamisvelvollisuus lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Ponsi

Koska yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY ja valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä annetun direktiivin 2008/118/EY muuttamisesta unionin puitteissa toteutettavan puolustustoiminnan osalta annetussa neuvoston direktiivissä (EU) 2019/2235 on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 26 c §:n 3 momentin 2 kohta, 94 §:n 1 momentin 23 kohdan suomenkielinen sanamuoto sekä 24 ja 25 kohta, 128 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 129 §:n 3 momentti, 129 a §:n 3 momentti, 129 b §:n 3 momentti, 129 c §, 129 d §, 134 §:n 2 momentti ja 209 r §,

sellaisina kuin ne ovat, 26 c §:n 3 momentin 2 kohta sekä 94 §:n 1 momentin 24 ja 25 kohta laissa 1113/2021, 94 §:n 1 momentin 23 kohta, 129, 129 a ja 129 b § laissa 1392/2010, 128 §:n 1 momentti, 129 c, 129 d ja 209 r § laissa 773/2016 ja 134 §:n 2 momentti laissa 387/2021, sekä *lisätään* lakiin uusi 26 j §, 72 d §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1767/1995, 1265/1997, 1392/2021, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 94 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016, 1113/2021 ja 1369/2021, uusi 26 kohta ja lakiin uusi 129 e § seuraavasti:

3 a luku

Tavaran yhteisöhankinta

26 c §

Yhteisöhankinnasta ei myöskän ole kyse, jos

2) tavaran hankinta oikeuttaisi 127 tai 129 c §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa; tai

26 j §

Tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöhankintaan rinnastetaan jäsenvaltion puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen sellaiseen puolustusvoimien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, joka ei oikeuttaisi 94 §:n 1 momentin 24 kohdan mukaiseen verottomuuteen, jos kyse olisi maahantuonnista Suomeen. Tämä koskee vain tavaroita, joiden hankinta tai maahantuonti on alun perin vapautettu verosta 72 d §:n 5 momentin, 94 §:n 1 momentin 24 kohdan tai 129 c §:n taikka niitä vastaavien toisen jäsenvaltion sännösten perusteella.

72 d §

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja palvelujen myynnistä jäsenvaltion puolustusvoimille niiden muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa olevien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka asevoimien messien tai kanttiinien tarpeisiin, kun nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspoliittikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi oman jäsenvaltionsa ulkopuolella. Verottomuus myönnetän vastaavin

edellytyksin kuin se myönnetään määränpäävaltiossa. Verovapaus ei koske määränpäävaltion puolustusvoimia.

Verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa, edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa; ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavarahan käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

24) toisen jäsenvaltion puolustusvoimien maahantuomat, 129 c §:ssä tarkoitettuun käyttöön tulevat tavarat edellyttäen, että tavarahan maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 170 euroa;

25) Euroopan komission tai Euroopan unionin oikeuden nojalla perustetun viraston tai elimen tekemä tavaroiden maahantuonti, kun komissio tai tällainen virasto tai elin tuo kyseiset tavarat suorittaessaan sille unionin oikeudessa annettuja tehtäviä covid-19-pandemiaan reagoimiseksi, paitsi jos tavaroita käytetään komission tai tällaisen viraston tai elimen vastikkeellisiin jälleennynteihin;

26) tavarat, joiden myynnistä suoritettava arvonlisävero on ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos erityisjärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle järjestelmän käyttämistä varten annettu yksilöllinen tunniste on ilmoitettu Tullille viimeistään tuonti-ilmoituksen antamishetkellä.

128 §

Hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä ulkoministeriölle kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla vastavuoroisuuden, hakijan aseman sekä tavarahan tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Euroopan unioni ja muut kansainväliset järjestöt

129 §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.

129 a §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.

129 b §

Hakemus tehdään neljänneskalenterivuodelta ulkoministeriölle. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavarahan tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

129 c §

Toisen jäsenvaltion puolustusvoimille palautetaan sellaisten tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jotka on ostettu puolustusvoimien Suomessa olevien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön viralliseen käyttöön asevoimien osallistuessa puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Palautusoikeus on myös näiden asevoimien Suomessa olevien messien ja kanttiinien tarpeisiin tulevien tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvästä verosta.

Palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa.

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Verohallinto tarkistaa palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallinto määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

129 d §

Jos veroa on palautettu 129 ja 129 a–129 c §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautetun veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä.

129 e §

Mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:ssä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 129 ja 129 a–129 c §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Haettaessa muutosta 129 ja 129 a–129 c §:n nojalla tehtyyn päätökseen oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

134 §

Tavaroiden myyntiä ei kuitenkaan ole ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos näiden tavaroiden maahantuonnista on suoritettava veroa sen vuoksi, ettei erityisjärjestelmän käyttämistä varten annettua yksilöllistä tunnistetta ole 94 §:n 1 momentin 26 kohdassa tarkoitettu tavoin ilmoitettu Tullille.

209 r §

Edellä 128, 129 ja 129 a–129 c §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteena oleva lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan, jos myyty tavara on toimitettu, palvelu on suoritettu, tavaran yhteisö-hankinta on tehty, tavara on siirretty varastointimenettelystä tai maahantuodusta tavarasta on arvonlisäverolain (1501/1993) 87 §:n nojalla syntynyt veron suorittamisvelvollisuus lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki

valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 311/2016, seuraavasti:

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

1) on tarkoitettu käytettäväksi ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulin viraston tai niihin rinnastettavan edustuston virallisessa käytössä tai diplomaattisen edustajan, lähetetyn konsulin tai heihin rinnastettavan henkilön tai heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaisessa käytössä;

2) on tarkoitettu Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen käyttöön näiden järjestöjen kansainvälisissä perustamissopimuksissa tai niiden toiminnan kotipaikkaa koskevissa sopimuksissa määrätyn rajoituksen ja edellytyksen;

3) on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

4) on tarkoitettu Suomessa olevien toisten jäsenvaltioiden asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin, jos nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi;

5) on tarkoitettu Kyproksen tasavallan perustamissopimuksen nojalla Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

6) on tarkoitettu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos tällainen sopimus on hyväksyttävä tai sallittu arvonlisäverosta vapauttamisen kannalta;

7) luovutetaan Euroopan unionin Suomessa sijaitsevalle toimielimelle viralliseen käyttöön, jos tuotteiden verollinen hankintahinta on yhteensä vähintään 80 euroa, sekä tuotteet, jotka toimitetaan Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toimielimelle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 28.4.2022

HE 66/2022 vp

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

1.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 26 c §:n 3 momentin 2 kohta, 94 §:n 1 momentin 23 kohdan suomenkielinen sanamuoto sekä 24 ja 25 kohta, 128 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 129 §:n 3 momentti, 129 a §:n 3 momentti, 129 b §:n 3 momentti, 129 c §, 129 d §, 134 §:n 2 momentti ja 209 r §,

sellaisina kuin ne ovat, 26 c §:n 3 momentin 2 kohta sekä 94 §:n 1 momentin 24 ja 25 kohta laissa 1113/2021, 94 §:n 1 momentin 23 kohta, 129, 129 a ja 129 b § laissa 1392/2010, 128 §:n 1 momentti, 129 c, 129 d ja 209 r § laissa 773/2016 ja 134 §:n 2 momentti laissa 387/2021, sekä *lisätään* lakiin uusi 26 j §, 72 d §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1767/1995, 1265/1997, 1392/2021, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 94 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016, 1113/2021 ja 1369/2021, uusi 26 kohta ja lakiin uusi 129 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a luku

3 a luku

Tavaran yhteisöhankinta

Tavaran yhteisöhankinta

26 c §

26 c §

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos:

Yhteisöhankinnasta ei myöskään ole kyse, jos

2) tavarankinta oikeuttaisi 127 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa; tai

2) tavarankinta oikeuttaisi 127 tai 129 c §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa; tai

26 j §

Tavaroiden vastikkeelliseen yhteisöhankintaan rinnastetaan jäsenvaltion puolustusvoimien suorittama tavaroiden ottaminen sellaiseen puolustusvoimien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön, joka ei oikeuttaisi 94 §:n 1 momentin 24 kohdan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mukaiseen verottomuuteen, jos kyse olisi maahantuonnista Suomeen. Tämä koskee vain tavaroita, joiden hankinta tai maahantuonti on alun perin vapautettu verosta 72 d §:n 5 momentin, 94 §:n 1 momentin 24 kohdan tai 129 c §:n taikka niitä vastaavien toisen jäsenvaltion säännösten perusteella.

72 d §

72 d §

Verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

Verottomuuden edellytykset on osoitettava asetuksessa säädettävällä tavalla.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa, edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa; ulkoasiainministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavarantoiminnan käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

24) tavarat, joiden myynnistä suoritettava arvonlisävero on ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitetussa erityisjärjestelmässä, jos erityisjärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle järjestelmän käyttämistä varten annettu yksilöllinen tunniste on ilmoitettu Tullille viimeistään tuonti-ilmoituksen antamishetkellä;

23) 129 b §:ssä tarkoitetun kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamis- tai isäntämaasopimuksessa, edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella olisi vähintään 170 euroa; *ulkoministeriö* vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavarantoiminnan käyttötarkoituksen perusteella oikeus verottomuuteen;

24) *toisen jäsenvaltion puolustusvoimien maahantuomat, 129 c §:ssä tarkoitettuun käyttöön tulevat tavarat edellyttäen, että tavarantoiminnan maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 170 euroa;*

Voimassa oleva laki

25) Euroopan komission tai Euroopan unionin oikeuden nojalla perustetun viraston tai elimen tekemä tavaroiden maahantuonti, kun komissio tai tällainen virasto tai elin tuo kyseiset tavarat suorittaessaan sille unionin oikeudessa annettuja tehtäviä covid-19-pandemiaan reagoimiseksi, paitsi jos tavaroita käytetään komission tai tällaisen viraston tai elimen vastikkeellisiin jälleenmyynteihin.

Ehdotus

25) Euroopan komission tai Euroopan unionin oikeuden nojalla perustetun viraston tai elimen tekemä tavaroiden maahantuonti, kun komissio tai tällainen virasto tai elin tuo kyseiset tavarat suorittaessaan sille unionin oikeudessa annettuja tehtäviä covid-19-pandemiaan reagoimiseksi, paitsi jos tavaroita käytetään komission tai tällaisen viraston tai elimen vastikkeellisiin jälleenmyynteihin;

26) tavarat, joiden myynnistä suoritettava arvonlisävero on ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos erityisjärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle järjestelmän käyttämistä varten annettu yksilöllinen tunnistus on ilmoitettu Tullille viimeistään tuonti-ilmoituksen antamishetkellä.

128 §

Hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä ulkoasiainministeriölle kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Ulkoasiainministeriö vahvistaa, onko hakijalla vastavuoroisuuden, hakijan aseman sekä tavarain tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

128 §

Hakemus verojen palauttamisesta on tehtävä *ulkoministeriölle* kalenterivuoden neljännekseltä ja viimeistään vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. *Ulkoministeriö* vahvistaa, onko hakijalla vastavuoroisuuden, hakijan aseman sekä tavarain tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Euroopan unioni ja muut kansainväliset järjestöt

Euroopan unioni ja muut kansainväliset järjestöt

129 §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella.

129 §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. *Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

129 a §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella.

129 a §

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. *Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.*

129 b §

Hakemus tehdään neljänneskalenterivuodelta ulkoasiainministeriölle. Ulkoasiainministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

129 b §

Hakemus tehdään neljänneskalenterivuodelta ulkoministeriölle. *Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä.* Ulkoministeriö vahvistaa, onko hakijalla perustamis- tai isäntämaasopimuksen, hakijan aseman sekä tavaran tai palvelun käyttötarkoituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa muut palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

129 c §

Jos veroa on palautettu 129, 129 a tai 129 b §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautettun veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä.

129 c §

Toisen jäsenvaltion puolustusvoimille palautetaan sellaisten tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jotka on ostettu puolustusvoimien Suomessa olevien asevoimien tai asevoimiin liittyvän siviilihenkilöstön viralliseen käyttöön asevoimien osallistuessa puolustustoimintaan oman valtionsa ulkopuolella yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi. Palautusoikeus on myös näiden asevoimien Suomessa olevien messien ja kanttiinien tarpeisiin tulevien tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvästä verosta.

Palautuksen edellytyksenä on, että tavaran tai palvelun verollinen ostohinta on vähintään 170 euroa.

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Verohallinto tarkistaa palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallinto määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä asiakirjoista.

Voimassa oleva laki

129 d §

Mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:ssä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 129, 129 a ja 129 b §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Haettaessa muutosta 129, 129 a ja 129 b §:n nojalla tehtyyn päätökseen oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

134 §

Tavaroiden myyntiä ei kuitenkaan ole ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos näiden tavaroiden maahantuonnista on suoritettava veroa sen vuoksi, ettei erityisjärjestelmän käyttämistä varten annettua yksilöllistä tunnistetta ole 94 §:n 1 momentin 24 kohdassa tarkoitettu tavoin ilmoitettu Tullille.

209 r §

Edellä 128 §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteena oleva lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta.

Ehdotus

129 d §

Jos veroa on palautettu 129 ja 129 a–129 c §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautettavan veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä.

129 e §

Mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:ssä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 129 ja 129 a–129 c §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Haettaessa muutosta 129 ja 129 a–129 c §:n nojalla tehtyyn päätökseen oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

134 §

Tavaroiden myyntiä ei kuitenkaan ole ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos näiden tavaroiden maahantuonnista on suoritettava veroa sen vuoksi, ettei erityisjärjestelmän käyttämistä varten annettua yksilöllistä tunnistetta ole 94 §:n 1 momentin 26 kohdassa tarkoitettu tavoin ilmoitettu Tullille.

209 r §

Edellä 128, 129 ja 129 a–129 c §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteena oleva lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tätä lakia sovelletaan, jos myyty tavara on toimitettu, palvelu on suoritettu, tavarain yhteisöhanke on tehty, tavara on siirretty varastointimenettelystä tai maahantuodusta tavarasta on arvonlisäverolain (1501/1993) 87*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

§:n nojalla syntynyt veron suorittamisvelvollisuus lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki

valmisteverotuslain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 311/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

1) on tarkoitettu käytettäväksi ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulin viraston tai niihin rinnastettavan edustuston virallisessa käytössä tai diplomaattisen edustajan, lähetetyn konsulin tai heihin rinnastettavan henkilön tai heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaisessa käytössä;

2) on tarkoitettu Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen käyttöön näiden järjestöjen kansainvälisissä perustamissopimuksissa tai niiden toiminnan kotipaikkaa koskevissa sopimuksissa määrätyn rajoituksen ja edellytyksin;

3) on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, ase-

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

1) on tarkoitettu käytettäväksi ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulin viraston tai niihin rinnastettavan edustuston virallisessa käytössä tai diplomaattisen edustajan, lähetetyn konsulin tai heihin rinnastettavan henkilön tai heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaisessa käytössä;

2) on tarkoitettu Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen käyttöön näiden järjestöjen kansainvälisissä perustamissopimuksissa tai niiden toiminnan kotipaikkaa koskevissa sopimuksissa määrätyn rajoituksen ja edellytyksin;

3) on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, ase-

Voimassa oleva laki

voimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

4) on tarkoitettu Kyproksen tasavallan perustamissopimuksen nojalla Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

5) on tarkoitettu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos tällainen sopimus on hyväksyttävä tai sallittu arvonlisäverosta vapauttamisen kannalta;

6) luovutetaan Euroopan unionin Suomessa sijaitsevalle toimielimelle viralliseen käyttöön, jos tuotteiden verollinen hankintahinta on yhteensä vähintään 80 euroa, sekä tuotteet, jotka toimitetaan Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toimielimelle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Ehdotus

voimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

4) on tarkoitettu Suomessa olevien toisten jäsenvaltioiden asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin, jos nämä asevoimat osallistuvat puolustustoimintaan yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan kuuluvien unionin toimien toteuttamiseksi;

5) on tarkoitettu Kyproksen tasavallan perustamissopimuksen nojalla Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

6) on tarkoitettu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos tällainen sopimus on hyväksyttävä tai sallittu arvonlisäverosta vapauttamisen kannalta;

7) luovutetaan Euroopan unionin Suomessa sijaitsevalle toimielimelle viralliseen käyttöön, jos tuotteiden verollinen hankintahinta on yhteensä vähintään 80 euroa, sekä tuotteet, jotka toimitetaan Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toimielimelle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

arvonlisäverosta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1356/2016) 3 §:n 3 momentti
ja
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 1279/2021, uusi 6 momentti seuraavasti:

3 §

Arvonlisäverolain 72 d §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettulla tavaroiden ja palvelujen myyjällä on oltava määränpäävaltion asianomaisen viranomaisen antama kirjallinen vahvistus siitä, että myynti olisi veroton tai hankinta oikeuttaisi veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi määränpäävaltiossa.

Verohallinto vahvistaa Suomessa olevien toisten jäsenvaltioiden puolustusvoimien asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön taikka niiden messien tai kanttiinien pyynnöstä niiden toisessa jäsenvaltiossa tehtävää tavaroiden ja palvelujen hankintaa varten, olisivatko ne oikeutetut hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos myynti tapahtuisi Suomessa.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .